

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาการแสวงหาสารนิเทศของ นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกในกรุงเทพมหานครในด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ วิธีการแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศที่ใช้ ประเภท ภาษาของสารนิเทศ และปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนตามลำดับคือ การกำหนดขอบเขตและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลงานวิจัย การสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การกำหนดขอบเขตและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งไม่รวมถึงโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท และโครงการแพทย์แนวใหม่ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า กรมแพทย์ทหารบก ในปีการศึกษา 2538 จำนวนทั้งหมด 1,382 คน โดยใช้วิธีกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 314 คน (ตารางที่ 1) จากนั้นจึงใช้วิธี สุ่มตัวอย่างมีระบบ (Systematic sampling) โดยนำรายชื่อนักศึกษาแพทย์แต่ละแห่ง มาดำเนินการสุ่มตามจำนวนของนักศึกษาแพทย์แต่ละชั้นปีของแต่ละแห่งหารด้วยจำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง ซึ่งเมื่อได้ช่วงของกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงได้ทำการสุ่มตามระบบของรายชื่อนักศึกษาแพทย์ ที่ได้เรียงไว้

ตารางที่ 1 จำนวนนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

คณะ/สถาบัน	ชั้นปีที่ 4		ชั้นปีที่ 5		ชั้นปีที่ 6		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	100	22	97	21	97	21	294	64
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	62	13	39	*10	42	*10	143	33
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล	117	25	115	25	119	26	351	76
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล	181	40	157	34	170	37	504	111
วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า กรมแพทย์ทหารบก	26	*10	33	*10	27	*10	86	30
รวม	486	110	441	100	456	104	1,382	314

*หมายเหตุ ขนาดกลุ่มตัวอย่างน้อยกว่า 10 คน จะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 10 คน

ศูนย์วิจัยสุขภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ วิธีการแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศที่ใช้ ประเภท ภาษาของสารนิเทศ และปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร บทความ ตลอดจนสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2. สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้คือแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ประเภท คือ ประเภทกำหนดคำตอบให้ ประเภทลำดับขั้นการประมาณค่า และประเภทตอบได้อย่างเสรี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา เพศ สังกัดคณะ/สถาบัน จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ วิธีการแสวงหาสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศที่ใช้ และลักษณะของแหล่งสารนิเทศที่ใช้ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ประเภทของสารนิเทศ ภาษาของสารนิเทศ และปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ จำนวน 3 ข้อ รวมจำนวนคำถามทั้งหมด 11 ข้อ

การทดสอบแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบความน่าเชื่อถือกับนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกของสถาบันต่าง ๆ รวม 3 แห่งคือ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล และวิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า กรมแพทย์ทหารบก ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างหลังจากการสุ่มอย่างมีระบบแล้ว จำนวนชั้นปีละ 3 ชุด รวม 27 ชุด

ในการทดสอบแบบสอบถามนั้นได้แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบตนเอง และขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่กองการปกครอง วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า กรมแพทย์ทหารบก เพื่อช่วยแจกแบบสอบถาม โดยใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 10-31 กรกฎาคม 2538

จากการทดสอบแบบสอบถามครั้งนี้พบข้อบกพร่องบางประการ ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงดังนี้

ตอนที่ 2 คำถามที่ 3 เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ ผลการทดสอบปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 23 คนไม่ได้เรียงลำดับความสำคัญมาให้ ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแก้ไขคำถามให้เป็นในรูปของการลำดับขั้นการประมาณค่า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอจดหมายนำจากบัณฑิตวิทยาลัยถึง คณะคณบดีคณะแพทยศาสตร์ หรือ ผู้อำนวยการ (ตามชื่อตำแหน่งของแต่ละแห่ง) ทั้ง 5 แห่ง เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยและแจกแบบสอบถาม (ภาคผนวก ก) แก่นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 4, 5 และชั้นปีที่ 6
2. การแจกและเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถาม จำนวน 314 ชุด แก่นักศึกษาแพทย์ ทั้ง 5 สถาบัน โดย 2 วิธีคือ ส่งด้วยตนเองโดยประสานงานกับบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ของห้องสมุดในการนัดหมายกับนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิกของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้นำวันรับแบบสอบถามกลับคืนหลังจากได้รับแบบสอบถามแล้วประมาณ 2 สัปดาห์ วิธีที่สองโดยผ่านงานกิจการนักศึกษา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล งานแพทยศาสตร์ศึกษา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกองการปกครอง วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า กรมแพทย์ทหารบก ในการส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย ได้เดินทางไปรษณียบัตรพร้อมแจ้งที่อยู่ไว้ด้านหลังแบบสอบถามเพื่อส่งกลับคืนได้สะดวก ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมาณ 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน - 8 ธันวาคม 2538

โดยส่งแบบสอบถามครั้งแรก เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2538 ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 177 ชุด ผู้วิจัยจึงได้ส่งแบบสอบถามกลับกลับไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนอีกเป็นครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2538 ปรากฏว่า ได้แบบสอบถามเพิ่มเติม 81 ชุด หลังจากตรวจสอบข้อมูลแล้วพบว่า มีแบบสอบถามบางชุดที่ตอบมาไม่ครบถ้วนจำนวน 6 ชุด ได้ตัดออก จึงมีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ รวมทั้งสิ้น 252 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.25 ของจำนวนแบบสอบถามที่จัดส่ง (ตารางที่ 2)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับกลับคืนจากนักศึกษาแพทย์ระดับคลินิก

คณะ/สถาบัน	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง				ได้รับแบบสอบถามกลับคืน							
	ที่ส่ง				ชั้นปีที่ 4		ชั้นปีที่ 5		ชั้นปีที่ 6		รวม	
	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 5	ชั้นปีที่ 6	รวม	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	จำนวน	ร้อยละ
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	22	21	21	64	10	3	12	6	13	6	50	78.13
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	13	10	10	33	13	-	10	-	10	-	33	100.00
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล	25	25	26	76	-	21	15	8	5	10	59	77.63
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล	40	34	37	111	27	10	20	6	19	5	87	78.38
วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า กรมแพทย์ทหารบก	10	10	10	30	8	-	7	-	8	-	23	76.67
รวม	110	100	104	314	58	34	64	20	55	21	252	80.25

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามแต่ละข้อมาลงรหัสแปลงคำตอบให้ออกมาในลักษณะของค่าตัวเลข แล้วกรอกข้อมูลลงในแบบฟอร์มการลงรหัสและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ (General coding form) เพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้านสังคมศาสตร์ (SPSS-Statistical Package for the Social Science)
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคสแควร์ (χ^2) และการทดสอบค่า F (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างในผลการทดสอบค่า F จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)
3. คำตอบของแบบสอบถามประเภทลำดับขั้นการประมาณค่า มีการแปลความโดยใช้ลำดับการประมาณค่าดังนี้ (ประคอง กรรณสุด, 2528)

4.50 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด
0	หมายถึง	ไม่ได้แสวงหา

การนำเสนอผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนาประกอบตารางในบทที่ 4

การสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การสรุปผลการวิจัยจากการพรรณนาประกอบตารางพร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไปโดยการเขียนรายงานในบทที่ 5